

**18 Kasım Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü
ve
13-19 Kasım Dünya Antibiyotik Farkındalık Haftası**

GELECEK İÇİN BUGÜN FARKINDA OL!

Antibiyotik nedir? Niçin gereklidir?

Antibiyotikler; insanda enfeksiyonlara yol açan çeşitli mikroorganizma grupları arasında sadece bakterilere karşı etkili olan ilaçlardır.

Antibiyotikler dünyada ve Türkiye’de en çok ve en hatalı gerekçelerle kullanılan ilaçlar arasındadır. Gereksiz ve hatalı kullanım; özellikle çok sayıda virüsün sebep olduğu ve antibiyotiklerin tedavisinde yerinin olmadığı grip, nezle gibi üst solunum yolları enfeksiyonlarının tedavisinde çok yaygındır.

Antibiyotiklerin gereksiz kullanımının zararları nedir?

Gereksiz kullanılan antibiyotikler hem kişinin kendisi, hem de toplum için önemli bir tehdit ve tehlike oluşturmaktadır. Gereksiz antibiyotik tedavileri; bu kişilerde “normal flora” olarak adlandırdığımız, vücudun cilt ve mukozal yüzeylerinde bulunan ve enfeksiyonlara karşı savunmasında birinci basamağı oluşturan, canlı bakterilerin ölmesiyle sonuçlanır; bunların yerini antibiyotiklere daha dirençli olan bakteriler veya mantar grubundaki mikroorganizmalar alır. Diğer taraftan toplumu oluşturan bireylerde duyarlı bakterilerin ortadan kalkması ve antibiyotiklere daha dirençli olan bakterilerin seçilerek bunların yerini alması, toplum yönünden de risk oluşturur; çünkü dirençli bakteriler çeşitli genetik materyallerle ve mekanizmalarla antibiyotiklere karşı sahip oldukları bu direnci duyarlı bakterilere aktarabilirler ve bunun sonucunda toplumda daha dirençli bakteri popülasyonları yaygınlaşır.

Bu durum toplum için çok önemli bir risk oluşturmaktadır. Zira menenjit, pnömoni, sepsis vb. önemli hastalıklara yol açan bakteriler arasında direncin yayılması sonucunda, tedavilerinde antibiyotiklere gerçekten ihtiyaç duyulan hastaların tedavilerinde başarısızlıklar yaşanır; ciddi enfeksiyonu olan hastalar kaybedilir.

Antibiyotik direnci kişi ve toplum açısından önemli mi?

Dünyada son yıllarda mevcut tüm antibiyotiklere direnç kazanmış ve tedavide tıbbın çaresiz kaldığı tüm antibiyotiklere veya çok sayıda antibiyotik grubuna dirençli bakteriler ortaya çıkmıştır. Durumun önemi ve aciliyeti; dünyanın enfeksiyon hastalıkları yönünden penisilinin bulunmasından önceki, “karanlık çağlara dönüş” tehlikesi ile karşı karşıya olduğu, şeklinde ifade edilmektedir.

Nasılca “yeni antibiyotikler” geliştirilmiyor mu? Onları kullansak olmaz mı?

Diğer taraftan ilaç endüstrisi dirençli bakterilere karşı yeni antibiyotikler geliştirme konusunda sahip olduğu kaynaklar ve seçeneklerin sonuna gelmiş görünmektedir. Aynı zamanda geliştirilen her antibiyotik için bakteriler çok hızlı şekilde önceden sahip oldukları direnç mekanizmaları yoluyla veya bunları bir miktar değiştirerek yeni direnç mekanizmaları oluşturmaktadır. Günümüzde hastanelerde ortaya çıkan bazı çok ciddi enfeksiyonların tedavisinde geçmişte kullanılmış ve yan etkiler vb. sebeplerle kullanımından vazgeçilmiş antibiyotiklerin kullanılması zorunlu hale gelmiştir.

18 Kasım Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü hakkında neler bilmeliyiz?

Antibiyotiklere karşı ortaya çıkan direnç son yıllarda tüm dünyada önemli bir halk sağlığı sorunu olarak ele alınmaktadır. Antibiyotiklere karşı oluşan dirençle mücadelede tıp camiasına olduğu gibi toplumlara da önemli görevler düşmektedir. Bunlardan en önemlisi antibiyotikleri korumaktır. Antibiyotikleri korumak onların hatalı (yanlış doz ve süre) ve gereksiz kullanımının önüne geçmekle sağlanır. Bu amaçla 18 Kasım günü “**Avrupa Antibiyotikler Farkındalık Günü**” olarak benimsenmiştir.

Sonuç olarak;

Antibiyotikler, doğru gerekçelerle ve doğru şekilde kullanılmalıdır; bu da “akılcı” antibiyotik kullanımıdır. Doktor tarafından önerilmediği sürece kullanılmamalıdır. Önerilen doz ve sürede kullanılmalıdır. Mümkün olduğu durumlarda; enfeksiyona sebep olan bakteri tespit edilmeli ve duyarlı olduğu en dar etki alanına sahip antibiyotikler kullanılmalıdır.

Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği Antibiyotik Duyarlılıklarının Saptanması ve İzlenmesi Çalışma Grubu (ADSİ) ve Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Antibiyotik Duyarlılık Testlerinin Standardizasyonu (ADTS) Çalışma Grupları adına,

Doç. Dr. Ayşe Esra Karakoç ve Prof.Dr. Zeynep Gülay